

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus VII. Ad quid teneatur possessor dubiæ fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

Ratio, quia sic nec aliena res est penes te; nec etiam iniustitia commissa est a te in ejus interitu; ergo nec ex re accepta, nec ex injusta acceptione teneris. Quod enim res non amplius sit, tu per nullam iniustitiam causasti, ut ponit casus; vi primæ autem acceptionis, & retentionis, ad nihil teneris, quam ad reddendam rem, si extet, vel æquivalens, si tuâ culpâ Domino perit: neutrum est in hoc casu; ergo.

1062. Not. tamen 1. si, dum scis, rem certò perituram apud Dominum (v. g. incendio, incursum hostium, &c.) posses probabiliter præsumere, Dominum tunc non esse rationabiliter invitum, ut a te absumatur, & absumeres; te ad nihil tunc teneris; quia sic egisti bonâ fide; ita Lessius n. 93. contra Castropalaum; §. 9. n. 3. si autem rem in tali casu non absumpsisses, sed salvasses, restitutioni manet obnoxia, quia non desit esse Domini, quamdiu extat, nisi fuisset derelicta. Not. 2. cum res in periculo interitus injustè absumitur, & secundùm valorem restituenda est, valorem æstimari cum, quem habuit in tali periculo interitus, non extra. Solent autem in ejusmodi periculo res longè minoris fieri, urbene notat Layman cit. §. 2. num. 3. cum Castropalao §. 9. numer. 2. ergo.

1063. Conclusionem hanc 1. limitat Valquez q. de restit. r. §. 1. D. 12. num. 78. ut non procedat, si fur inde non evasit ditior; nec Dominus eos, re non ablata, percepturus erat: Sed probabilius rejicitur hoc ipsa enim, quod fructus ex re Domini nati sint, Domini erant; eosque hic percipere debebat, sic Castropalaus cit. §. 10. n. 2. Limitant alii 2. ut non procedat de fructibus natis à melioramento facto à fure in re aliena; sic Sayrus in clavi regia l. 10. r. 2. c. 3. n. 2. sed rejicitur, si sermo sit de melioratione, quæ est sub Dominio Domini; sub cujus Dominio est res meliorata; ita Sanch. cit. n. 131. Sic enim fructus nati, Domino ex re sua proveniunt; illæ autem meliorationes ab alio factæ in re mea sunt meæ, quæ solo meo inhaerent; & sine incommodo ejus separari nequeunt; Layman cit. c. 4. n. 4.

1064. Limitat. 3. Navarrus in Manuali, r. 17. n. 25. ut non procedat in pretio locationis v. g. torquis aurei, non elocandi a Do-
Toms. II.

mino. Sic enim lucrum locationis se habet in hoc casu, sicut lucrum ex negotiatione cum pecunia deposita: Sed rejicitur; nam lucrum illud nascitur ex usu torquis inseparabili à torque; unde sicut usus est Domini, sic pretium usus. Hinc L. domum, C. de rei vindic. jubetur possessor malæ fidei restituere omnes pensiones, perceptas ex domo per iniustitiam occupatâ; ergo pensiones locationis non sunt fructus meræ industriæ; secus est in negotiatione cum pecunia. Nec lucrum illud immediatè respondet negotiationi, quæ est actio tua; non pecuniæ, vel ejus usui; & ideo ex usu secundario pecuniæ nascens, Domino debetur; Rebell. l. 2. q. 5. Sanch. cit. n. 133. nisi sit usus puræ industriæ, Castropal. n. 4.

Certius est, te teneri ad lucrum cessans Domino, quod fecisset usu rei suæ, si ab hoc usu tua detentione iniqua detentus est; sic enim damni causa es injusta; Less. l. 2. c. 12. D. 17. n. 116. Hinc L. domum, cit. dicitur de possessore malæ fidei: Praeses provinciæ cum pensionibus, quos percipit, aut percipere poterat, cum omni causa damni dati (Domino) restitui jubebit. Nam, generaliter, cum de fraude disputatur, non quid habeat Actor, sed quid pot Adversarium habere non poterat, considerandum est; rég. 79. ff. de reg. juris.

Loquendo jam de fructibus percipiendis, possessor malæ fidei tenetur etiam eos in foro externo restituere; patet ex L. domum, cit. si autem eos nec Dominus percipisset, probabilius est, eos non teneri in conscientia resarcire; Rebell. l. 2. q. 5. n. 1. Sanch. n. 118. quia quoad hos lex illa solum est in pœnam iniquæ actionis, & retentionis. Hic porro titulus locum non habet in foro conscientiæ ante sententiam Judicis; ut dicam infra.

ARTICULUS VII.

Ad quid teneatur possessor dubiæ fidei

1065. **R**esp. dicendum 1. eum, qui rem aliquam abstulit à rei Domino, vel possessore bonæ fidei, dubitans, an res sit
L 2 sua?

sua? manente dubio teneri illam restituere antiquo possessori; nam hic ratione possessionis in dubio prævalet; ita Card. Lugo, *de Just. D. 17. S. 40. n. 80.*

1068. Dicendum 2. si veritate cognita, rem deprehendas, esse tuam, licite retines; quia sic retines *tuam*. Sed si eam accepisti ex titulo vel oneroso, vel lucrativo, sed dubitans, an legitime? (ut si dubites, an non sit furtiva?) manente dubio, teneris restituere secundum quantitatem dubii; nam secundum quod procedit dubium, prævalet possessio alterius.

1069. Dicendum 3. si emisti rem à possessore bonæ fidei, te non teneri restituere, esto superveniat illud dubium, de quo supr. Nam sic juvare te potes, possessione bonæ fidei prioris possessoris, cui ex empto successisti.

1070. Dicendum 4. possessorem bonæ fidei, propter superveniens dubium, quod deponere non potest, non cogi restituere; ita Lugo *cit. n. 86.* quia talis protegitur à possessione bonæ fidei, qua possidere cœpit; & caretis, qui dubiâ fide cœpit. Et quamvis verum sit, quod *in dubio melior sit conditio possidentis*; procedit tamen, *cæteris paribus*, & *si in alius par sit litigantium causa*. Nam sic munitus possessione, carentem, in hoc superat; ita Lugo *cit. Diana, tom. 3. ir. 3. resol. 15.* Hinc conjux, qui bona fide contraxit matrimonium, licite reddit, & petit debitum, esto superveniat dubium de valore, quod vincti non possit, etiam post debitam diligentiam; Sanchez *l. 2. matr. D. 41. c. 23.*

1071. Unde, quando in *c. Dominus, de secund. nuptiis*, mulieri dubiæ de valore matrimonii negatur jus petendi debitum; casus est de muliere, quæ contraxit mala, vel dubia fide, scilicet non certa de obitu primi viri; Pirhing. *l. 4. decret. tit. 21. n. 2.* Quando autem in *c. inquisitioni, de sent. excom.* mulieri habenti probabile iudicium de nullitate matrimonii, negatur venia petendi debitum, non est ex eo, qui bonæ fidei supervenit dubium (de quo hic agimus) sed quia supponitur, non posuisse sufficientem diligentiam deponendi dubium, ut vult Sanchez *cit. n. 53.* vel quia caruit probabili iudicio de carentia impedimenti, & simul habuit probabile iudicium de illius præsentia.

Dices: ergo nec potuit reddere; nam ad hoc requiritur probabile iudicium de valore matrimonii. Resp. N. illatum; ut enim licite reddat, sufficit, quod sciat alterum esse in bona fide. Hæc enim sufficit, ut fundet probabile iudicium, quod licite reddat, ne alterum in possessione bonæ fidei, sine certitudine, impediatur in usu juris sui. Si autem quæras, quid, si quis bonâ fide cœpit possidere, & dubium superveniens deponere amplius non possit, quia culpâ suâ neglexit occasionem veritatis, non amplius reperibilem; eo casu non teneri ad restitutionem vult Rebellus *par. 1. de Just. l. 2. q. 5. n. 12.* Resp. vel dubium fuit in genere, *an res sit aliena?* vel in specie, v. g. *an sit Petri?* si primum? sentio cum Rebello; quia posita tali omissione, vel negligentia deponendi dubium in genere, incertum est, an res sit aliena, & damnum illatum. Si secundum? sentio eum Cardinali de Lugo *cit. n. 48.* teneri restituere, secundum quantitatem dubii, & majoris probabilitatis, quod veritatem invenisset. Nam posito tali dubio, *Petrus habet jus certum*, ne in dubio res ejus sine debito examine retineatur; ergo hujus negligentia jus certum laesum est; ergo restitutione reparandum.

Instabis: ergo possessor bonæ fidei non potest se contra dubium superveniens per ejusmodi possessionem protegere. Resp. eum Cardinali de Lugo, quod adveniente dubio probabili non amplius possideat bonâ fide jus, *rem retinendi sine debito examine*; quia nec ante acquisivit hoc jus, per possessionem bonâ fide cœptam.

ARTICULUS VIII.

De expensarum deductione.

Supponendum, quod nomine *fructuum* sum veniat, quidquid superest ex re utiliter percepta; *expensarum* verò, *sumptus facti* in re alienam, vel ut non fieret deterior, & conservaretur (& hi sunt *expensa necessarie*) vel ut evaderet utilior, & æstimabilior (& sic, sunt *utiles*) vel præcisè, ut magis servirent recreationi; & sic